

JORDI ROCA I TUBAU

FA MIL ANYS QUE SOM UNA NACIÓ

Per a fer camí, sovint cal mirar enrera

Des que el parlament de Catalunya fent ús de la seva maduresa, decidí, per consens, la celebració del Mil·lenari polític del naixement de Catalunya com a Nació, moltes i prestigioses veus s'han pronunciat a favor i en contra d'aquest fet, la qual cosa demostra a bastament el grau de consolidació democràtica de la nostra societat.

Malgrat ésser més que difícil fixar l'inici de la gestació del procés que ens manà a ser Nació, calia

fixar una data, per més allunyada que quedés en el temps, una altra cosa, si volem establir una vera i fonamentada cronologia, no és possible.

Tot acte, i sobretot si és polític, té més d'una lectura i més d'una interpretació. Per tant, de l'encert en la seva divulgació i magnificació, en depèn, en bona mesura, tant el reconeixement com el suport, indispensable en ambdós casos per a la seva pervivència popular.

El punt de partença vers la sobirania nacional

El segle X, i en plena època carolíngia, les Cases Comtals de la Ribagorsa, el Rosselló i el Barcelonés, exercien el seu poder, tant polític com administratiu, en tot el territori de la Catalunya Vella, sota l'obediència dels reis francs.

Però fou Guifré el Pelós qui, amb visió de futur, emprenent la repoblació del despoblat territori amb gent vinguda d'arreu de la península, aixecà llogaters i bastí fogars, obrí vials i construí temples. I per tal que les comunitats no restessin aïllades i sense nord, creà vincles civils, militars i religiosos, engendrant, així per a millor glòria seva, el que seria la Pàtria Catalana.

Una obra semblant és evident, necessitava marcar fronteres i, a l'ensems ampliar-les, la qual cosa propicià que, de manera natural, en el cor del poble hi és, en principi secretament, l'ànim de no dependre dels reis francs. Així fou com, amb la voluntat política de la noblesa, a l'entorn de les Cases Comtals, l'any 988, el Comte Borrell declinà sotmetre's al rei Hug Capet. A aquesta actitud iniciava, de fet i de dret, el camí vers la plena sobirania nacional, malgrat no posseir corona reial.

El Comte, en executar aquest acte, aparentment senzill, es convertí en artífex de la voluntat del seu poble. D'altra manera no hauria prosperat i Catalunya no s'hauria obert al món amb la seva personalitat.

No hem estat a l'altura

Sovint, els mitjans de comunicació ens informen com d'altres pobles del món festegen les efemèrides més diverses de la seva existència. I és curiós remarcar que els més joves, històricament parlant, sovint són els que amb més fastuositat celebren els esdeveniments, que han marcat la seva presència en el conjunt de les nacions.

Nosaltres, amb mil anys constats d'història política, hem de reconèixer que no hem estat a l'altura ni de l'efemèride ni del moment. El nostre Mil·lenari haurà passat (ha passat) quasi desapercebut per a la majoria de la nostra gent i, el que és més greu, per a la majoria de la de més enllà de les nostres «fronteres». Mil anys d'història política, senyors polítics de casa nostra, es tenien d'haver aprofitat enfront el panorama de la política autonòmica. Mil anys, senyors polítics, mereixien un tracte més obert, unes mires més engrescadores i sobretot més respecte vers el passat que, a fi de comptes, és el llevat del futur. Les nostres arrels s'ho mereixen a bastament. La «madura» pluralitat de criteris que conforma la nostra societat és la que, per dret propi, havia d'haver potenciat i singularitzat tant els actes com els continguts. El País no és patrimoni d'uns pocs, és un bé comú i indivisible que reclama responsabilitat i servei. Aquest servei, alenat per milions d'homes i dones que confien en els representants que periòdicament escollim, ha estat francament decebedor.

Però com que fer país no és una «tasca exclusiva dels polítics», em consta que aquí i allà de la nostra geografia hom s'ha lliurat entusiàsticament a la celebració i a la creació de quelcom que

perdurés, comptant, aixó sí, amb els seus propis recursos, i al marge de l'omnipotència o de les prebendes.

El que no s'ha fet

El Mil·lenari havia d'haver estat el catalitzador comú, per esperonar projectes i sembrar ambicions arreu. Ha passat un any, i qui més qui menys, Administració inclosa, l'ha deixat escolar, sense que es materialitzés res que pogués singularitzar nacionalment aquesta efemèride tan transcendental. Llàstima!

Som una Nació! Amb aquest crit hem vingut reclamant, a l'Administració Central, la nostra sobirania. Ara que en tenim la consensuada i fefaent demostració, restem muts i sense esma.

Els erudits, sobretot els més concienciats, ja han fet la seva aportació. Però amb això no n'hi ha prou. No n'hi ha prou amb unes quantes publicacions i amb algun acte minoritari, per més pompós que aquest hagi estat; no n'hi ha prou amb l'edició i projecció televisiva del «Dragui». En el decurs d'aquest any, s'havia d'haver estimulat, donant suport i, en la mesura justa, subvencionat actes de tot tipus, tant en els pobles com en les ciutats. I, arreu, el País s'havia d'haver vestit de gala, per mostrar la flama del passat tot revestint-la amb les essències de l'enginy i la creativitat, signes, aquests inequívocament de progrés i de futur.

Ha faltat la gran festa del consens popular.

L'església, una vegada més, ens ha mostrat el seu patrimoni acuradament. L'exposició «Millennium» ha estat un èxit, un oasi en el desert i en la indiferència. La qual ha remarcat la manca d'una mostra monogràfica de l'evolució de la societat civil (la nostra societat civil). Com vivia la gent? com actuava? quin era el seu habitatge i el seu medi natural de subsistència fa mil anys? Aquesta mostra, per la seva singularitat, hauria atret i informat la gent que, sense ser erudita, desconeix totalment aquesta evolució. I, a l'ensem, que bona falta ens fa. Per molts diners que hagués costat, no hauria estat pas cap malversació.

Tampoc no hauria estat cap despropòsit comprometre els artistes del País que mostressin la seva visió de la Catalunya dels propers mil anys.

Catalunya ha desaprofitat l'avinentesa de mostrar a la resta d'autonomies el perquè de la seva singularitat. El perquè de la seva idiosincràsia. El perquè del seu idioma propi, i el perquè de la seva diferència amb la resta de la Península. El Mil·lenari era una eina prou bona, i malauradament s'ha desaprofitat.

La integració

Catalunya, com a terra de Marca, ve practicant la integració des de sempre. Des que el primer Comte de la dinastia catalana anà a cercar la gent fora de les seves fronteres per a repoblar el despoblat país. Amb els anys, tota aquella gent esdevingué catalana, com catalans han acabat essent tots aquells que, fruit de les invasions, han restat al país. Per tant, nosaltres no som un poble de raça, som una ètnia. Som un poble, suma de molts llevats, que han donat com a resultat una cultura, una llengua i una particular manera de ser i de sentir enfront els altres pobles veïns. El Mil·lenari, al meu entendre, ha estat totalment desaprofitat. El Mil·lenari era, és, una eina política que podia haver resultat beneficiosa tant per als catalans procedents de la immigració com per els de naixement, creant un corrent més íntim de solidaritat i de comunitarisme. Sobretot en el referent a la divulgació dels nostres valors històrics que, avui i ara, són els grans desconeguts.

No ens ha de fer por que a Madrid s'escandalitzin i ens cridin a capítol per algun fet o afirmació que al seu entendre és extemporani. A bastament la història ens avala i ha de prevaldre sobre la manifesta ignorància governamental.

Tots els pobles més avançats del món, no tal sols no reneguen de la seva identitat, sinó que constantment l'exterioritzen i la potencien com a element diferenciador i integrador a l'hora. Tradició és senyal, inequívoca, d'identitat. Difondre-la entre els nousvinguts és una teràpia que honora. Assimilar-la és un senyal inequívoc de voluntat cultural, humanista i universal. La immigració resta parada, ens em d'entendre i ho em de fer assenyadament. Aquest procés és un procés generacional que sense discriminació hem d'accelerar. L'eina cultural és, sense cap classe de dubte, la millor eina per a fer que «els altres catalans» esdevinguin catalans.

Els signes

Cultivar i difondre els nostres símbols és més que un deure, atés que, amb ells, ens identifiquem i ens projectem, tant a l'interior com a l'exterior.

Com a ciutadans, tenim drets i obligacions. Tenim el dret a la identitat i a l'obligació de preservar-la i difondre-la. Hi ha pobles que fins i tot promocionen els colors de la seva bandera mitjançant la moda, i ningú no s'escandalitza. La qual cosa pressuposa una major i personal presència en el concert de les nacions del món.

Els vers símbols són continuïtat, restitució i renovació. La simbologia juga un paper molt important en la interrelació de la comunitat vers les altres comunitats, ja que la seva solidesa sempre és un missatge universal, identificador i propagador alhora de cultura, ja que la cultura neix específicament en un lloc i en un clima, del qual l'home fa sorgir objectes, imatges i colors que en certa manera l'identifiquen generació rera generació. A aquesta destil·lació no pot parar mai, ans tot el contrari, s'ha de potenciar. Cada època deixa la seva petja, una petja que és recollida, divulgada i transformada en llenguatge actual. Però l'essència sempre és la mateixa. Per pròpia naturalesa, els símbols no són patrimoni exclusiu de ningú, si bé tothom els pot usar tant per identificar-se com per identificar.

El símbol, cal renovar-lo d'acord amb els corrents universals de l'estètica, una altra cosa fora restar estèticament ancorats en el passat.

Els artistes tenen sempre l'última paraula en l'esmentada renovació i, en bona part, en la bona o mala acceptació. Però els artistes tenen l'obligació de crear-ne de nous per a singularitzar el seu propi moment.

Els símbols són quelcom que identifica a bastament els pobles que vénen de lluny.

El futur

Malgrat la decebedora actuació dels poders establerts i d'aquells que, amb filiació d'oposició, també fan sentir la seva veu en l'hemicicle, malgrat la confiança que els hem dipositat, en referència al Mil·lenari, els nacionalistes seguirem endavant, treballant i reivindicant constantment tot allò que verament creguem que és en benefici de la nostra Nació. I ho farem com sempre, avalant els actes, actuacions i realitzacions amb la nostra pròpia persona.

La veu i la voluntat popular no passa, forçosament, pels interessos partidistes, passa inequívocament per la noble voluntat de ser.

El fet Nacional s'ha de reivindicar cada vegada amb més fermesa. El fet Nacional ha de sobreviure a les invasions i a les provocacions. La força del fet Nacional ha d'arribar a afermar-se de tal manera en el nostre ser que hom ha de sentir-se súbdit català abans que súbdit espanyol.

La nostra ensenya ha de restar clavada en la pregonesa del nostre cor, de tal manera que ningú no la pugui arrancar. Aquest és el bell tribut que hom ha de pagar, generosament, per a major glòria de tots els que, al llarg dels segles, han deixat la seva vida per defensar la Pàtria.

Cal, doncs, fer un gran esforç de conscienciació. Cal fer un gran esforç de promoció dels ideals nacionals. Cal fer un gran crit, perquè les ments aletargades es despertin i es posin a caminar pel bé del progrés. Cal vestir amb il·lusions els nostres actes i cal que la fe retorni pels amples camins del país i que envaint els carrers i les places, entri en les llars i aleni els seus habitants. I cal que procurem que les velles glòries siguin, venerades, perquè sols així fructifiquen de bell nou.

El poble, el nostre poble, necessita que li serveixi il·lusions a l'abast. Projectes amb els quals es puguin identificar i engrescar, dins un marc on el somni del futur planegi més enllà de la realitat material de cada dia. En una paraula, hom necessita vibrar espiritualment per viure plenament.

Sols l'esperit és capaç de fer moure tot el que resta emmascarat i orfe de moviment. Hem de crear l'avinentsa, perquè hom baixi de les muntanyes i enceti la via, i el crit, que ens ha de menar al proper mil·lenni amb plena sobirania. I perquè amb plena sobirania poguem entrar en el corrent de les Nacions, per honrar degudament els Comtes que propiciaren, amb la seva visió, el naixement polític de la nostra Nació.

